

Är den kommunala tillsynen tillräcklig för att skydda minderåriga från nikotin?

En rapport om hur ofta unga stockholmare ålderskontrolleras när de köper nikotinpåsar

Snusforumet

Sammanfattning

Förstärkt tillsyn av nikotinförsäljning är avgörande för att minderåriga inte ska få tillgång till nikotinpåsar. Lagstiftningen om nikotin- och tobaksprodukter är tydlig, men ändå pågår försäljning till minderåriga.

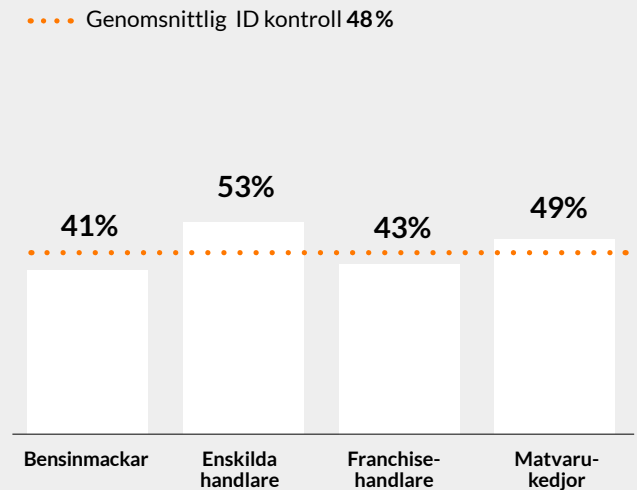
Hur ser läget faktiskt ut i handeln och hur kan vi mellan bransch och handeln hitta lösningarna som minskar risken för att minderåriga får tag på tobak och nikotin? Det saknas nationell statistik från myndigheter.

Vår regionala undersökning avslöjar betydande brister i ålderskontroller runt om i Stockholm. Undersökningen genomfördes i två steg under 2023 och 2024 i totalt 600 butiker.

I den första undersökningen ålderskontrollerades enbart 48 procent. I den uppföljande undersökningen noterades förbättringar, men fortfarande med påtagliga brister då 59 procent ålderskontrollerades.

Samtliga försäljningsställen förbättrade sina resultat, med en genomsnittlig ökning på 23 procent. En tydlig skillnad noterades mellan de försäljningsställen som hade synlig kundkommunikation om ålderskontroller och de som inte hade det. Fyra av fem butiker (79 procent) med synlig kundkommunikation (exempelvis klistermärken och skyltar) genomförde ålderskontroller, jämfört med endast en av två butiker (49 procent) som inte hade synligt material.

Resultatet från första undersökningen oktober 2023

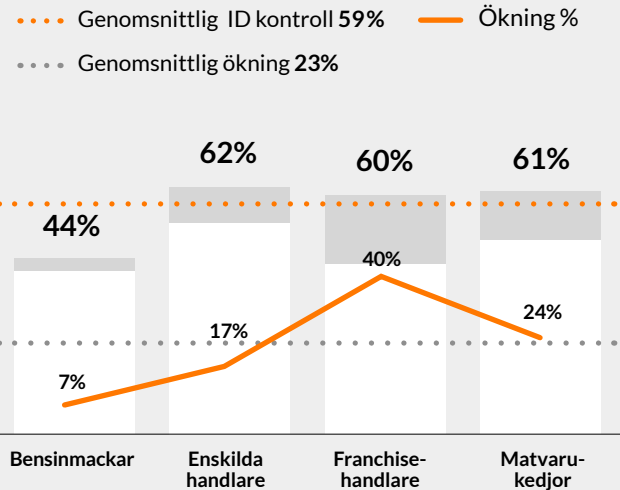
Branschens kunskapshöjande initiativ i Stockholmsregionen har gett resultat, men fler insatser krävs nationellt.

De regionala resultaten ger en fingervisning om de utmaningar som bedöms finnas i hela landet, men avsaknaden av nationell statistik över efterlevnaden av ålderskontroller gör det svårt att följa utvecklingen över tid. Det måste ändras.

Det räcker inte att branschen ensamt tar initiativ för att handeln ska genomföra fler ID-kontroller. Kommuner har ansvaret för tillsynen av nikotinförsäljningen. Vad bör göras?

1. Enhetlig, fungerande och ändamålsenlig tillsyn i hela landet.
2. Ingen ska behöva betala för tillsyn som inte genomförs.
3. Gör kontrollköp till en obligatorisk del av tillsynen
4. Inför en enhetlig och indexerad nationell taxa för tillstånd och tillsyn för att skapa lika villkor och säkerställa kostnadstäckning av tillsynen.
5. Genomför löpande översyn och utvärdering av tillsynssystemet.

Resultatet från andra undersökningen september 2024

Innehåll

- 5 Varför är förbättrad tillsyn viktigt för snustillverkarna?
- 6 Hur har undersökningen gått till?
- 9 Hur framgångsrikt genomförs ålderskontroller i praktiken?
- 14 Vad säger handlarna?
- 16 Från branschinitiativ till nationell utrullning – nästa steg
- 17 Vad kan politiken göra för att stoppa minderårigas tillgång till nikotin och tobak?
- 18 Svenska Snustillverkarföreningens förslag

Patrik Strömer
Generalsekreterare Svenska Snustillverkarföreningen

Varför är förbättrad tillsyn viktigt för snustillverkarna?

Svenskt snus och nikotinportioner har länge varit en framgångssaga i ett internationellt perspektiv. Genom att det funnits rökfria alternativ till cigaretterna har svenska folket sedan länge den lägsta andelen rökare. Det är fantastiskt!

Men, det är inte problemfritt. Nikotin är beroende- framkallande och ska inte användas av gravida, hjärtsjuka och minderåriga. Därför har det sedan förra årtusendet funnits åldersgräns för cigaretter och snus. Samtidigt vet vi att även personer som inte fyllt 18 år kan få tag i produkterna. Både via langning och genom köp i butik. För alkohol gäller att det är förbjudet att ge eller sälja vidare produkter till någon som inte har åldern inne. Av någon anledning finns inte motsvarande förbud för nikotinprodukter.

När det gäller försäljning vet vi att det finns brister i butikernas efterlevnad av lagen. Kommunerna tycks också ha prioriterat utformningen av butikshyllor och belysning i kylar framför att säkerställa att åldersgränsen respekteras. Det är kommunerna som idag har ansvaret för tillsyn, men även från branschen och handeln kan det behövas särskilda insatser för att underlätta så att allting går rätt till. Vikten av att arbeta

tillsammans är särskilt viktig ifall vi ska komma till rätta med problemen.

”Vikten av att arbeta tillsammans är särskilt viktig ifall vi ska komma till rätta med problemen.”

Snus och nikotin är produkter för vuxna. Här gäller det att förstå snusets roll i det svenska samhället, samtidigt som viljan och kraften att skydda just unga behöver stärkas.

Med denna rapport vill vi visa hur det ser ut, vad som görs och vad som borde göras framöver. Tack för att du läser och bryr dig.

Patrik Strömer,
Generalsekreterare Svenska Snustillverkarföreningen

Hur har undersökningen gått till?

Minderårigas tillgång till nikotin – ett växande problem utan tillräcklig tillsyn

Trots tydliga lagkrav har användningen av nikotin ökat bland minderåriga i Sverige de senaste åren. Enligt Folkhälsomyndighetens statistik är det mer än 20 procent i åldersgruppen 16–29 år som använder tobak eller nikotin dagligen, både bland kvinnor och män. Bland män i denna åldersgrupp är det nästan jämn fördelning mellan tobakssnus och nikotinportioner, medan kvinnor har högre andel nikotinportioner. Samtidigt har medier rapporterat om omfattande brister i ålderskontroller, där enskilda lokala granskningar under 2024 visat att en stor andel försäljningsställen inte begär legitimation vid köp av tobak och snus*.

Medierapporteringen är illavarslande, men från myndigheternas sida saknas idag regionala och nationella siffror om den faktiska kommunala tillsynen av ålderskontroller i handeln. Utan fakta om hur stora bristerna

faktiskt är och var de befinner sig är det omöjligt att vidta rätt åtgärder. Tillsynsansvaret ligger på kommunerna men utmaningarna är större än så. Nikotinprodukter ska aldrig hamna i händerna eller munnen på minderåriga. Från branschens sida har vi ett ansvar att motverka minderårigas tillgång till dessa produkter med de medel vi har att tillgå.

Samtidigt vet vi att det är en komplex utmaning att begränsa tillgången. När restriktioner införs i en försäljningskanal kan unga ofta hitta alternativa sätt att få tag på produkterna, exempelvis via vänner och langning.

*Smålänningen, "Kontroll av tobaksköp i kommunen – nära hälften skippade att be om leg", 27 september 2024.
Sydsvenskan, "Flera Lundahandlare låter unga köpa snus utan kontroll", 18 september 2024
Örnsköldsvik Allehanda, "Fick köpa snus utan legitimation", 22 oktober 2024.

Mystery Shopper – en metod för att kartlägga brister i ålderskontroller

För att förstå var och hur tillgången uppstår krävs en helhetsbild av efterlevnaden av ålderskontrollerna. Med målet att identifiera orsakerna bakom den höga användningen av nikotinpåsar bland minderåriga i Sverige, genomförde vi i Svenska Snustillverkar föreningen tillsammans med leverantörer i oktober 2023 en första så kallad Mystery Shopper-undersökning.

Undersökningen genomfördes med hjälp av ett antal unga (men myndiga) anonyma köpare, så kallade Mystery Shoppers. Det är ett populärt och objektivt sätt att undersöka regelefterlevnad, inte minst inom livsmedelsbranschen. Undersökningarna syftar ytterst till att identifiera hur ofta ålderskontroller faktiskt förekommer när unga personer köper nikotinpåsar i Stockholmsområdet. Ambitionen är att genomföra undersökningarna på fler platser i landet, och även resten av Norden, vilket beskrivs mer ingående i slutet av rapporten.

Resultaten från den första studien presenterades för de handlare inom dagligvaruhandeln och enskilda handlare (ej franchisetagare) som undersökts. Handlarna erbjöds kunskapshöjande informationsmaterial i form av digital utbildning, skyltar och klisterdekalers som kunde placeras intill kassan för att påminna personalen om att genomföra ålderskontroller. Alla implementerade inte informationsmaterialet, utan vissa vidtog egna åtgärder. Intern information var gemensamt för alla och en kedja vidtog digitala åtgärder genom att implementera extra steg i kassan vid köp av nikotin.

För att utvärdera effekten av de kunskapshöjande insatserna genomfördes en uppföljande undersökning i september 2024, där vi kunde se huruvida insatserna gett resultat i de butiker där informationsmaterialet använts och inte. Läs mer om resultaten i nästa kapitel.

Metoden och urvalet av Mystery Shoppers

Undersökningen omfattade **600 försäljningsställen** i Stockholmsregionen, strategiskt utvalda nära platser där unga ofta möts. Upptagningsområdet motsvarar cirka

30%
av butikerna i Sverige.

Urvalet av de **25 testköparna** i studien gjordes med ett AI-verktyg som genom ansiktsbedömning identifierade personer mellan 18–22 år som såg ut att vara yngre än 18 år.

Varje testköpare besökte cirka **25 försäljningsställen**, och

100

besök per butikskedja utfördes för att säkerställa statistiskt tillförlitliga resultat. Testköparna köpte en dosa av de tio mest populära nikotinpåsarna i Sverige (från olika varumärken) och registrerade efter varje köp om legitimation krävdes eller inte.

Hur framgångsrikt genomförs ålderskontroller i praktiken?

Svenska Snustillverkarföreningen har länge varit aktiv i tillsynsfrågor och drivit initiativ för att belysa brister i regelverket för tobaks- och nikotinprodukter. Vid införandet av kommunal tillståndsplikt 2019 kartlade föreningen de stora avgiftsskillnaderna mellan kommuner och lyfte fram hur detta drabbade småföretagare. Föreningen har även påtalat hur tillsynen varierar kraftigt, där vissa kommuner prioriterar kontroller medan andra saknar resurser eller tydliga riktlinjer.

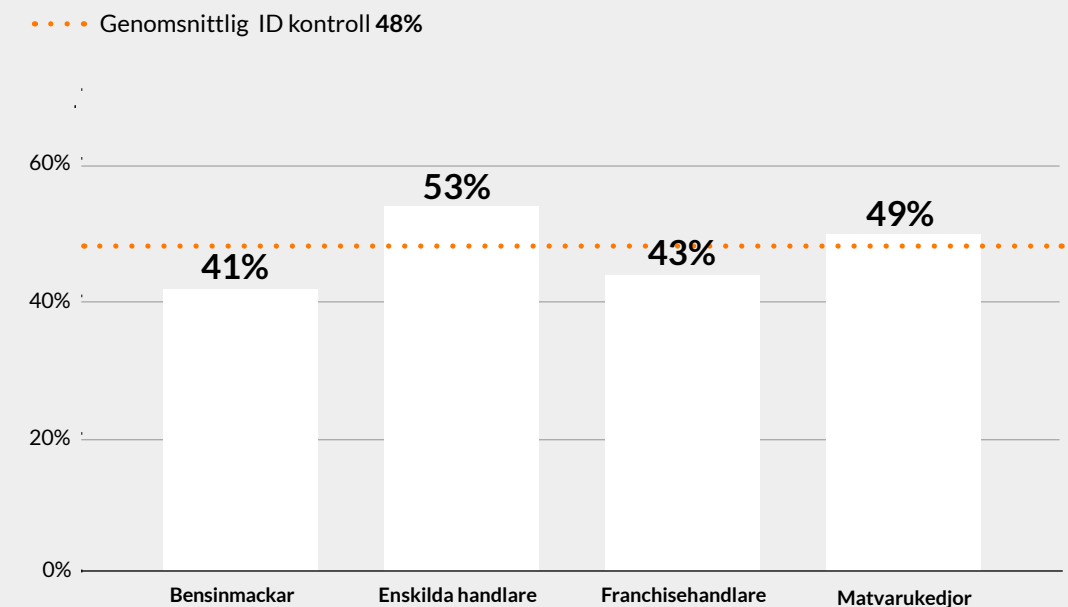
Trots dessa insatser kvarstår problemen. Behovet av en nationell helhetsbild är tydligt. Utan en samlad översikt riskerar tillsynen att förbli inkonsekvent och ineffektiv, vilket gör det svårt att säkerställa att regel-

verket fungerar som avsett. Våra undersökningar är ett viktigt steg i vårt arbete för att belysa utmaningarna i vår bransch.

Från bristande ålderskontroller till säkerställda förbättringar – men utmaningarna kvarstår

Den första undersökningen i oktober 2023 visade att försäljningsställena genomförde ålderskontroller på endast 48 procent av testköparna i genomsnitt. Resultatet belyste därmed brister i genomförandet av ålderskontroller och behovet av förbättrade rutiner i handeln.

Resultatet från första undersökningen oktober 2023

” Resultatet belyste därmed brister i genomförandet av ålderskontroller och behovet av förbättrade rutiner i handeln.”

**VAD ÄR DET SOM GÄLLER
NÄR DU SKA SÄLJA TOBAKS-
OCH NIKOTINPRODUKTER?
FÅ BÄTTRE KOLL PÅ HUR DET
FUNKAR MED VAROR SOM
HAR ÅLDERSGRÄNS.**

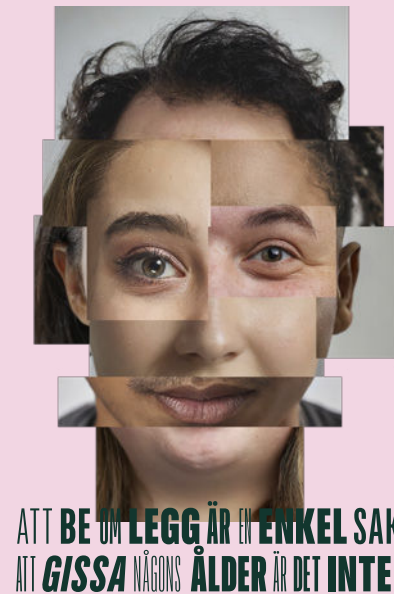
**SCANNA QR-KODEN OCH
GENOMFÖR MINIUTBILDNINGEN,
STEG FÖR
STEG.**

OPEN

STAR PROGRAM

ATT BE OM LEGG ÄR EN ENKEL SAK,
ATT GISSA NÅGONS ÅLDER ÄR DET INTE.

Efter undersökningen i oktober 2023 tog Svenska Snustillverkarföreningen och Swedish Match fram kommunikationsmaterial som delades ut till deltagande butiker för att stärka efterlevnaden av ålderskontroller. Materialet bestod av klistermärken, skyltar och mintaskar med budskap som uppmanade kunder att visa legitimation och påminde kassapersonalen om att genomföra ålderskontroller.

Vid den uppföljande undersökningen i september 2024 noterades en tydlig förbättring, där den genomsnittliga efterlevnaden av ålderskontroller ökade till 59 procent. Samtliga försäljningsställen förbättrade sina resultat, med en genomsnittlig ökning på 23 procent.

Kommunikationsinsatser som gjorde skillnad i handeln

Störst förbättring syntes hos de aktörerna hade vidtagit åtgärder efter den första undersökningen. Bland de som hade en vilja att samarbeta efter första undersökningen fanns en direkt korrelation med de förbättrade resultaten i den andra undersökningsomgången.

Trots framstegen i resultaten från den andra undersökningen – med 23 procent fler kontroller i genomsnitt runt om i Stockholm – ser vi fortsatt att alldeles för få ålderskontroller faktiskt genomförs. Målet bör vara att ålderskontroller alltid genomförs på köpare i åldersgruppen 18–29 år. I den andra

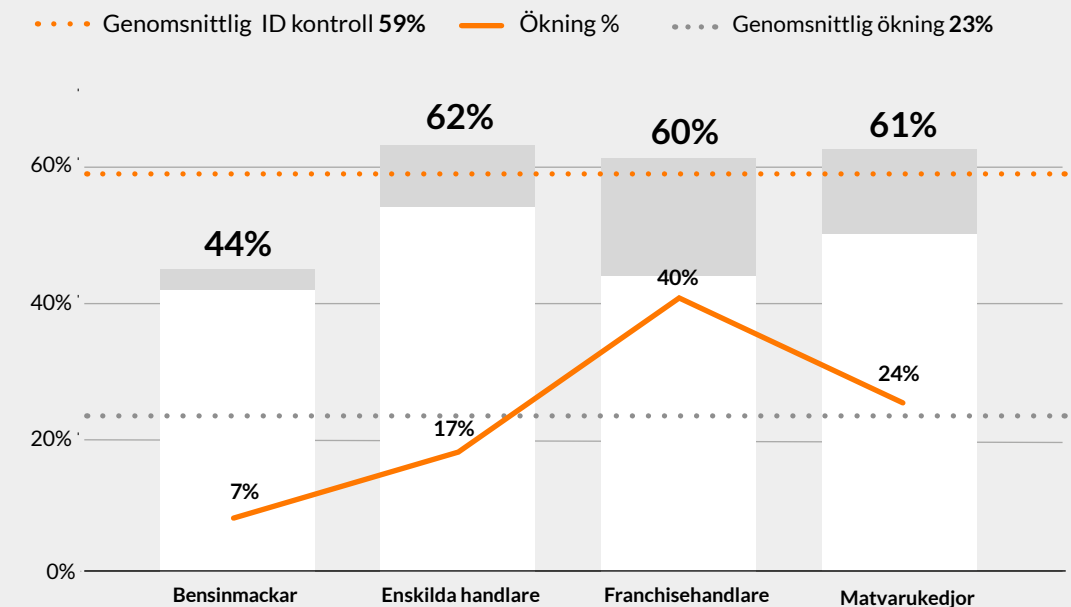
undersökningsomgången genomfördes ålderskontroller endast på knappt 59 procent av undersökningspersonerna, trots deras unga ålder. Resultaten understryker vikten av fortsatta insatser för att säkerställa att minderåriga inte får tillgång till tobaks- och nikotinprodukter.

Engagemang från handeln och politiken – men tillsynen släpar efter

De deltagande kedjorna och organisationerna har uttryckt ett positivt mottagande av undersökningen och metodiken. Flera handlare har visat engagemang genom att anpassa åtgärder efter sina egna butiksrutiner, vilket tyder på en vilja att förbättra efterlevnaden av ålderskontroller. Undersökningarna bekräftade också en tydlig korrelation mellan engagemangsnivå, arbetssätt och resultat:

- Tekniska hjälpmedel i kassan, såsom krav på att manuellt skriva in köparens födelseår, visade sig vara den mest effektiva åtgärden för att säkerställa ålderskontroller.
- Synlig kundkommunikation hade en tydlig påverkan, till exempel skyltar i kassan som påminner om 18-årsgränsen eller som uppmuntrar kunder att ha legitimationen redo.
- Fyra av fem butiker (79 procent) med synlig kundkommunikation genomförde ålderskontroller, jämfört med endast en av två butiker (49 procent) som inte hade synligt material.
- Utbildning och träning av personal visade sig också vara en viktig insats, men räcker inte som enskild åtgärd för att säkerställa konsekvent efterlevnad av ålderskontroller.

Resultatet från andra undersökningen september 2024

– Myster Shopper-undersökningen visar att det går att göra förbättringar i ålderskontroller med rätt enkla medel. Detta är särskilt viktigt i en bransch med hög personalomsättning, där det kan vara en utmaning att upprätthålla rutiner utan omfattande träning eller erfarenhet, säger Åsa Liakos, Sustainability Manager, Swedish Match.

Under Almedalsveckan 2024 lyftes undersökningen i ett seminarium där Svenska Snustillverkarförbundet, Swedish Match, Organisationen Sveriges Servicestationer (OSS), Convenience Stores Sweden (CSS) och

riksdags- och ungdomspolitiker deltog. Vid seminariet, "Hur säkerställer vi att minderåriga inte använder vitt snus?", diskuterades resultaten och åtgärder för att stärka tillsynen. Reaktionerna från deltagarna var övervägande positiva, och undersökningen har setts som ett konstruktivt bidrag till att förbättra efterlevnaden av ålderskontroller. Trots att frågan har diskuterats gång på gång inom branschen och rapporterats om av media har ännu ingen större policyförändring skett vad gäller det kommunala tillsynsuppdraget.

Ålderskontroller i butiker
som har material synligt

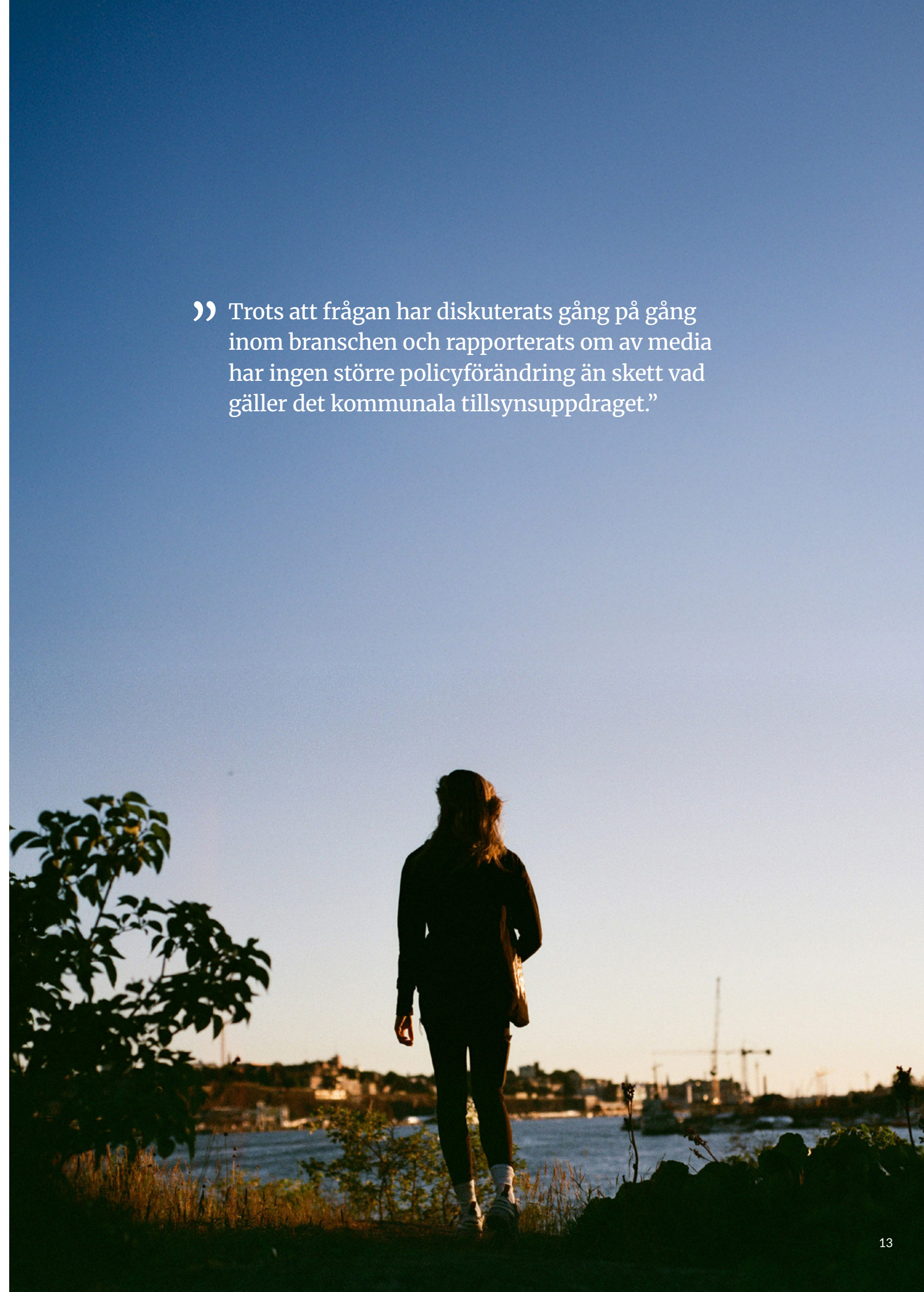
79%

Ålderskontroller i butiker
som har material ej synligt

49%

” Trots att frågan har diskuterats gång på gång inom branschen och rapporterats om av media har ingen större policyförändring än skett vad gäller det kommunala tillsynsuppdraget.”

Vad säger handlarna?

Undersökningen liksom handlarnas engagemang i Svenska Snustillverkarföreningens seminarier i Almedalen understryker den gemensamma branschviljan – från producenter och återförsäljare – att komma till rätta med att stoppa minderårigas tillgång till nikotinprodukter. Både Organisationen Sveriges Servicestationer (OSS) och Convenience Stores Sweden (CSS) arbetar aktivt för att stötta sina medlemmar i att säkerställa efterlevnaden av ålderskontroller och har genomfört egna undersökningar som visar på behovet av förbättrade rutiner. Handeln har visat ett tydligt engagemang i frågan. En framgångsfaktor i att stärka efterlevnaden har varit riktade kommunikationsinsatser för att öka engagemanget i butikerna, särskilt i kassorna i samband med köp.

Efter den första omgången av undersökningen fick de deltagande handlarna möjlighet att ta del av resultatet i de enskilda butikerna, vilka då också erbjöds kunskapshöjande kommunikationsmaterial riktad mot konsumenter och butikspersonal. Materialet, som bestod av skyltar och klistermärken som enkelt kunde placeras vid kassan, intill kylar och runt om i butiken, syftade till att påminna om behovet av ålderskontroller – både att be om legitimation och att uppmuntra kunder att självmant ta fram legitimationen i samband med nikotinköp. Dessutom har en mintpastillförpackning (se bilden nedan) med motsvarande budskap distribuerats, som butikerna kunnat ge ut till kunder som ett tack för att de självmant visat legitimation.

Röster från handeln

Reitan Convenience i Sverige som innefattar Pressbyrån, 7-Eleven och Pressbyrån PBX, deltog i undersökningen. Varje dag besöker runt 350 000 personer någon av Reitan Conveniences 400 butiker runt om i Sverige.

– När vi tog del av undersökningsresultatet var det ett uppvaknande. Vi fick ett tydligt 'call to action' där vi valde att genomföra ett antal kommunikationsinitiativ internt som bidrog till att höja medvetenheten hos våra medarbetare. Vi ser att arbetet gett resultat mellan första och andra undersökningen, och kommer fortsätta arbeta för att bli ännu bättre kring vår efterlevnad, säger Linnéa Borgström, HR- och hållbarhetsdirektör hos Reitan Convenience i Sverige.

Synlig kundkommunikation gör skillnad

Det kommunikationsmaterial som Svenska Snustillverkarföreningen och Swedish Match tog fram till deltagande butiker i undersökningen, hade en tydlig påverkan på genomförandet av ålderskontroller vid den andra omgången av undersökningen 2024:

45

butiker med synlig kundkommunikation genomförde ålderskontroller, jämfört med endast en av två butiker som inte hade sådant material.

Expresstobak Sveavägen delar samma positiva erfarenheter och betonar att materialet engagerat både kunder och personal. Efter att klistermärkena och skyltarna var på plats märktes en tydlig förändring:

– Kunderna verkar ha märkt av skyltarna och klistermärkena, och vi har även delat ut mintförpackningarna till de kunder som visat legitimation. Det är ett roligt och effektivt sätt att lyfta något mycket viktigt. I framtiden skulle vi gärna se fler färgvariationer i materialet och kanske även en klädpin, föreslår Eliane Raheb, butiksägare av Expresstobak Sveavägen.

Från branschinitiativ till nationell utrullning – nästa steg

Mot bakgrund av det positiva mottagandet av undersökningarna i Stockholmsområdet och de förbättringarna som identifierats, arbetar Svenska Snustillverkarföreningen och Swedish Match nu med att skala upp initiativet under 2025.

- **I slutet av 2025 är målet** att genomföra en nordisk utrullning av undersökningen. Genom att applicera metoden i fler länder kan tillsyn och ålderskontroller stärkas på en bredare nivå, vilket ger en mer omfattande lägesbild av hur väl ålderkontrollerna faktiskt genomförs och var ytterligare åtgärder kan behövas.
- **Vid årets slut** planerar Svenska Snustillverkarföreningen även att genomföra en årlig nationell nollmätning i Sverige, som ska skapa en standardiserad utgångspunkt för framtida uppföljningar och möjliggöra mätning av långsiktiga trender. Den första uppföljningen av nollmätningen genomförs 2026 för att analysera utvecklingen och effekten av genomförda insatser.

”Nu krävs handlingskraft på nationell nivå – från politiken och myndigheterna – för att åstadkomma förbättring i efterlevnaden runt om i landet.”

Branschen har tagit initiativ för att öka kännedomen om de utmaningar som Sverige står inför för att stoppa minderårigas tillgång till tobaks- och nikotinprodukter. Det räcker dock inte att branschen tar initiativ, tar fram informationsmaterial och genomför undersökningar. Nu krävs handlingskraft på nationell nivå – från politiken och myndigheterna – för att åstadkomma förbättring i efterlevnaden runt om i landet.

Vad kan politiken göra för att stoppa minderårigas tillgång till nikotin och tobak?

Det är uppenbart att tillsynen måste bli mer ändamålsenlig för att ge önskad effekt. Lagstiftningen för den kommunala tillsynen är inte anpassad för att förebygga läckage i handeln. Tvärtom sker ofta endast ett tillsynsbesök per år hos handlarna, om ens det. Trots att handlarna ser tillsyn som något positivt som hjälper dem att göra rätt.

Tillsynen från kommunerna innehåller inte heller någon obligatorisk form av kontrollköp likt våra undersökningar. Den enligt vår syn omoderna och statiska tillsynen väcker frågan om branschens kontra kommunernas ansvar – vad får handlarna ut av sin tillsynsavgift egentligen? Svenska Snustillverkarföreningen menar att den som betalar sin avgift ska få minst ett kvalitativt tillsynsbesök per år, helst fler.

Resultatet från de två undersökningarna är ett tydligt bevis på utmaningarna i Stockholmsområdet, men det är sannolikt att läget är snarlikt i andra delar av landet. I väntan på att nationell data tas fram har politiken möjlighet att agera redan här och nu. Oavsett regeringens politiska målsättningar med alkohol, narkotika, doping, tobak och spel (ANDTS), kvarstår faktum att det är tillsyn och samverkan med handlarna som minimerar minderårigas tillgång till tobaks- och nikotinprodukter. Det är när riksdag, regering, kommuner och handlare delar en gemensam bild om vilka verktyg som ska användas som effekten kommer bli den eftersträvarsvärda.

Svenska Snustillverkarföreningens förslag

1 Återför tillsynen till länsstyrelserna för en enhetlig och fungerande tillsyn över hela landet

Ett återförande av tillsynen till länsstyrelserna skulle skapa förutsättningar för enhetlighet och kontinuitet i verksamheten. Minderårigas olagliga tillgång till tobak och nikotin ska inte bero på om unga bor i stad eller på landsbygden, vilken organisationsform kommunerna valt för sin tillsyn (gemensam med andra kommuner eller egen) eller om det finns polis i närheten av försäljningsställen. Dagens system, där både Folkhälsomyndigheten och Länsstyrelsen ger vägledning till kommuner

som i sin tur samverkar med polisen avseende tillsynen, riskerar att skapa otydlighet och sammanblandning av arbetsuppgifter. Vi föreslår istället en tydlig tillsynsmyndighet som har en skyldighet att använda alla verktyg till buds för att minska ungdomars tillgång till tobaks- och nikotinprodukter. Framför allt ser vi ett behov av en myndighet med ett tydligt mandat och uppdrag att både utbilda branschen och genomföra faktisk tillsyn.

2 Ingen ska betala för tillsyn som inte genomförs

Tillsynen av tobaks- och nikotinförsäljning bör vara obligatorisk för alla med tillstånd att sälja tobak och nikotin. Butiksinnehavare ska inte behöva betala för tillsyn som inte genomförs. Vår uppfattning är att butiksinnehavare uppskattar tillsynen och ser den som ett bra tillfälle att förbättra sina rutiner för att minimera risken att tobak och niko-

tin säljs till minderåriga. Samtidigt är det viktigt att programmen för egenkontroll följs, uppdateras och kommuniceras till personalen. Detta kan uppnås genom att förtydliga ansvaret och uppföljningen inom ramen för tillsynen. På så sätt kan man garantera en hög kvalitet och enhetlighet avseende tillsynen över hela landet.

3 Gör kontrollköp till en obligatorisk del av tillsynen

Förstärk lagstiftningen om möjligheten till kontrollköp så den blir obligatorisk med visst intervall. Lagreglera också skyldigheten för tillsynsmyndigheten att återkoppla till försäljningsstället och att årligen publicera statistik över utfallet. Det är viktigt för att få bättre dataunderlag på utvecklingen och ge

möjligheter till metodutveckling för att förhindra tobaksköp bland minderåriga. Från branschens sida gör vi precis detta, men för att också få större spridning och nationell enhetlighet i tillsynen bör kommunerna, eller länsstyrelserna, åläggas att göra detta med visst intervall.

4 Inför en nationell taxa för tillstånd och tillsyn

Inför en enhetlig och indexerad taxa för tillstånd och tillsyn över hela landet för att skapa lika villkor och säkerställa kostnadstäckning av tillsynen. Tidigare kartläggning har visat på osakligt stora

skillnader i kostnader – med en enhetlig taxa kan man se till att det faktiskt finns resurser att genomföra nödvändig tillsyn.

5 Löpande översyn och utvärdering av tillsynssystemet

Ett nytt tillsynssystem bör innehålla en form av flexibilitet i form av löpande översyn och utvärdering. I takt med att läckaget i handeln täpps till krävs åtgärder för att läckaget inte förflyttas till

andra områden. Rätt insatser ska riktas snabbt och ändamålsenligt till de plattformar eller platser där minderåriga får tag på produkterna.

